Op zoek naar een nieuwe kroonbenoemde burgemeester

Handreiking Zuid-Holland

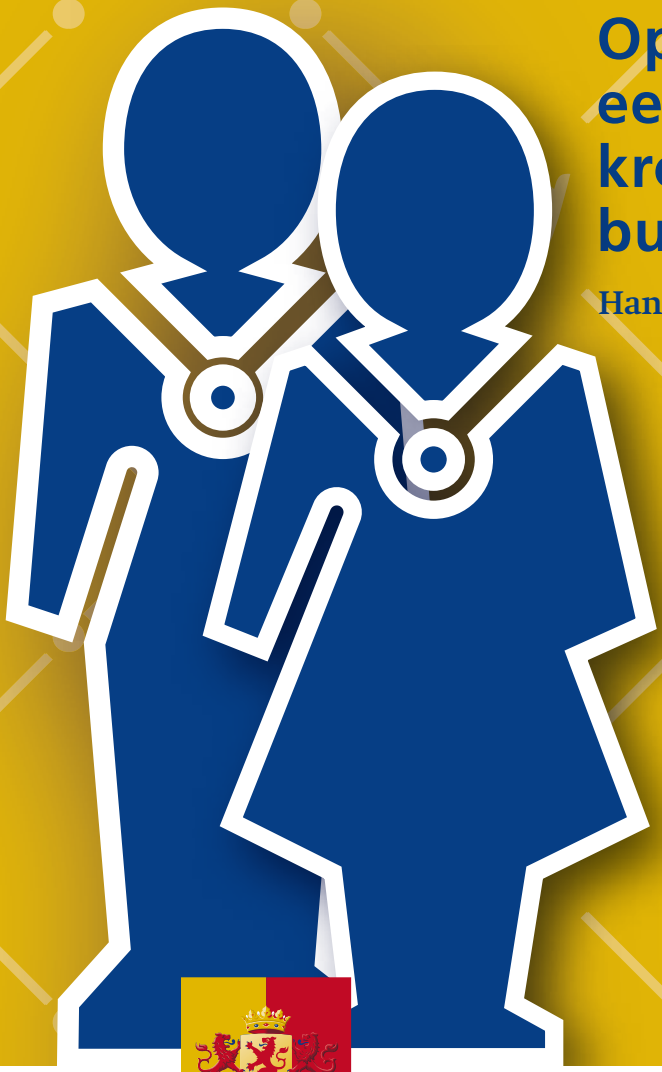

provincie ZUID HOLLAND

U gaat op zoek naar een nieuwe kroonbenoemde burgemeester. Een spannend, belangrijk én bijzonder moment. Deze folder is bedoeld om u als raadslid mee te nemen in de belangrijkste zaken bij de benoemingsprocedure voor de kroonbenoemde burgemeester. Formeel is de gehele procedure in de wet vastgelegd: in de Grondwet (artikel 131), de Gemeentewet (artikel 61) en natuurlijk in de verordening die door de gemeenteraad van uw gemeente wordt vastgesteld.

Deze folder is een praktische handreiking in aanvulling op de circulaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. Het geeft een eerste beeld van de belangrijke taak die de komende periode voor u ligt en hoe de benoemingsprocedure wordt ingevuld. In deze folder wordt specifiek ingegaan op de rol die u als raadslid en/of lid van de vertrouwenscommissie heeft. Tegelijkertijd beantwoordt deze folder niet alle veelgestelde vragen. Mocht u specifieke vragen hebben over de benoemingsprocedure dan kunt u contact opnemen met het kabinet van de commissaris van de Koning in Zuid-Holland. Mijn medewerkers adviseren u graag.

Ik wens u veel succes met de procedure.

Jaap Smit
Commissaris van de Koning in Zuid-Holland

Geheimhouding

Wist u dat…

- De procedure valt onder de wettelijke geheimhoudingsplicht die is beschreven in artikel 61c van de Gemeentewet en in artikel 272 van het wetboek van Strafrecht waarin de spelregels rondom de geheimhoudingsplicht zijn beschreven?
- De geheimhouding geldt voor de gehele procedure, dus ook voor het verslag en de stemming in de gemeenteraad?
- Dit met name bedoeld is voor de bescherming van de privacy van de sollicitanten?
- De stemverhouding uit de besloten raadsvergadering dus ook niet openbaar mag worden?
- Zelfs niet als dit ‘unaniem’ is?
- De geheimhoudingsplicht niet wordt opgeheven na het ontbinden van de vertrouwenscommissie?
- De geheimhouding dus geldt voor alle betrokkenen en nooit opgeheven wordt?

De profielschets als basis voor selectie én beoordeling functioneren burgemeester

De gemeenteraad stelt aan het begin van de procedure een profielschets op. In de profielschets is aandacht voor de taken en de gewenste competenties van de nieuwe burgemeester. De profielschets is daarmee de basis voor het selectieproces. Het is dus belangrijk dat het profiel breed gedragen wordt in de gemeenteraad. Daarnaast moet ook geprobeerd worden om scherpte in het profiel te krijgen. In de profielschets gaat u in op de (actuele) gemeentelijke situatie en ontwikkelingen én relateert deze aan het gewenste profiel van de nieuwe burgemeester. Het getuigt van zelfkennis als ook eventuele problemen in de gemeente(raad) expliciet worden benoemd. Het is belangrijk om voldoende tijd te reserveren voor het opstellen van de profielschets. Een goede voorbereiding kost weliswaar tijd, maar levert tegelijkertijd tijdwinst op tijdens het verdere verloop van het proces. Bij het opstellen van de profielschets is het gebruikelijk om inwoners of andere organisaties mee te laten denken over het profiel van de nieuwe burgemeester. De profielschets wordt uiteindelijk – in het bijzijn van de commissaris van de Koning – besproken en vastgesteld in de gemeenteraad. Aansluitend wordt de vacaturetekst door de minister gepubliceerd in de Staatscourant.

De profielschets is ook een toetsingskader voor het functioneren van de burgemeester

Het duurt nog 6 jaar voordat de herbenoeming van uw nieuwe burgemeester aan de orde is. Toch is het goed om nu al te beseffen dat de profielschets aan de basis ligt voor de herbenoeming van een burgemeester. Bij de herbenoeming is de centrale vraag namelijk of de burgemeester in de lopende ambtstermijn heeft voldaan aan de vereisten in de profielschets, en of er sprake is van wensen of bij te stellen verwachtingen met het oog op de toekomst.

Vertrouwenscommissie

Niet alle raadsleden kunnen (volledig) aan de gehele procedure deelnemen. Daarom formeert de gemeenteraad een vertrouwenscommissie. De gemeenteraad stelt daarvoor een verordening vast waarin de taak, de samenstelling en de werkwijze van de vertrouwenscommissie worden beschreven. De leden van de vertrouwenscommissie (meestal de fractievoorzitters) zijn allen raadslid. Het is verstandig om een wethouder toe te voegen als adviseur van de vertrouwenscommissie. In tegenstelling tot de leden van de vertrouwenscommissie heeft een wethouder (als adviseur) geen stemrecht. De griffier is de secretaris van de vertrouwenscommissie. Een voorbeeld van een verordening is opgenomen in de circulaire voor benoemingen van burgemeesters.

Training, doen!

De vertrouwenscommissies wordt geadviseerd – voorafgaand aan het selecteren van de nieuwe burgemeester – zich te laten trainen. Dit kan door een gespecialiseerd bureau. Het selecteren van mensen is voor de meeste raadsleden immers geen dagelijkse praktijk. De training kan helpen bij het maken van een goede keuze en bij het ‘testen’ van de kandidaten, in de gespreksvoering, en helpt tegelijkertijd ook om als vertrouwenscommissie op elkaar ingespeeld te raken.

Selectieproces: de selectie wordt gemaakt door de cdK

Nadat de sollicitatietermijn is gesloten nodigt de cdK een aantal sollicitanten uit voor een gesprek. Op basis van deze gesprekken en de aanvullende informatie die de cdK heeft over sollicitanten (o.a. brieven en cv’s) maakt de cdK een selectie van kandidaten die hij geschikt acht als burgemeester voor uw gemeente. Tijdens een gesprek met de vertrouwenscommissie geeft de cdK inzage in het complete sollicitantenbestand. Met het oog op de vertrouwelijkheid/geheimhouding zijn bij dit gesprek alleen de leden (en dus niet de wethouder, als adviseur) van de vertrouwenscommissie aanwezig. De cdK geeft mondeling een toelichting op alle sollicitanten en maakt bekend welke kandidaten hij naar de vertrouwenscommissie wil doorsturen en waarom. Daarna volgt een schorsing, waarin de vertrouwenscommissie alle sollicitatiebrieven en cv’s kan bekijken en in onderling overleg kan bepalen of zij zich kunnen vinden in de selectie van de cdK. Daarna wordt het overleg met de cdK hervat; aansluitend stelt de cdK de definitieve selectie vast. De vertrouwenscommissie krijgt alleen de gegevens mee van de geselecteerde kandidaten.

Gesprekken met kandidaten: selectie door vertrouwenscommissie

Zodra de geselecteerde kandidaten door de commissaris van de Koning zijn ingelicht, wordt de secretaris (de griffier) van de vertrouwenscommissie hiervan op de hoogte gesteld. De secretaris kan op dat moment afspraken inplannen met de kandidaten. De vertrouwenscommissie spreekt – ten behoeve van de privacy op een locatie buiten de eigen gemeente – met de geselecteerde kandidaten. Ook kunnen assessments worden afgenomen. Het is gebruikelijk om met de beste kandidaten een tweede gespreksronde te houden. Het is immers geen overbodige luxe om uw toekomstige burgemeester tenminste tweemaal gesproken te hebben. Uiteindelijk kiest de vertrouwenscommissie twee kandidaten (in volgorde van geschiktheid), die zij aanbevelen voor het burgemeesterschap in de gemeente.

Voordracht van de kandidaten: de gemeenteraad aan zet…

Nadat de vertrouwenscommissie tot een voordracht is gekomen, stelt de vertrouwenscommissie een verslag van bevindingen en een aanbeveling van twee kandidaten beschikbaar aan de gemeenteraad. In een besloten raadsvergadering stelt de gemeenteraad vervolgens de meervoudige aanbeveling (kandidaten 1 en 2 in volgorde van geschiktheid) vast. De aanbeveling is geheim. Pas nadat de gemeenteraad in de besloten vergadering de aanbeveling van de vertrouwenscommissie heeft vastgesteld, kunnen de twee kandidaten worden geïnformeerd. Hiervoor wordt de vergadering enige tijd geschorst. Het is belangrijk om dan nog mediastilte aan te houden. Aansluitend wordt in een openbare raadsvergadering de voor te dragen kandidaat bekend gemaakt. De naam van de tweede kandidaat blijft dus altijd geheim.

Een feestelijk moment: de beëdiging van de nieuwe kroonbenoemde burgemeester

Nadat de gemeenteraad een voordracht heeft gedaan, stuurt de gemeenteraad alle benodigde documenten naar de cdK en de minister van BZK. Hierna stuurt de cdK zijn bevindingen over de inhoud en het verloop van de procedure zo spoedig mogelijk naar de minister van BZK. De minister van BZK volgt in zijn voordracht in beginsel de aanbeveling van de gemeenteraad, tenzij zwaarwegende gronden aanleiding geven om hiervan af te wijken. De minister van BZK nodigt de kandidaat vervolgens uit voor een gesprek. Na de ondertekening van het Koninklijk besluit door de Koning, is het besluit definitief. De laatste stap die dan nog moet worden gezet is het afleggen van de eed of belofte. Deze wordt tijdens een feestelijke openbare raadsvergadering afgenomen door de cdK.

Meer informatie?

Deze informatie is van gebaseerd op de circulaire burgemeestersbenoemingen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. Dit is een specifieke uitgave voor de provincie Zuid-Holland. Voor meer informatie en advies over de procedure, kunt u terecht bij de medewerkers van het kabinet van de commissaris van de Koning in Zuid-Holland. U kunt hen tijdens werktijden bereiken via telefoonnummer 070-4416414.

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Zuid-Holland.
Voor vragen over de procedure kunt u bellen met het kabinet 070 44 44 444
Ontwerp bureau Mediadiensten provincie Zuid-Holland.

160700024